

Kezdőknek, haladóknak, megszállottaknak

Winkler Gábor: Barangolás az operák világában I–IV.
Tudomány Kiadó 2003–2006
I–IV. kötet: 3354 oldal.
Ár: I.: 8820 Ft
II.: 9850 Ft
III.: 9100 Ft
IV.: 8400 Ft

Különleges utazásra invitálja a szerző a zenebarátokat. A zenés színpadi műfaj több korszakot átölelő virágkorába lépünk, ahol a muzsika ünnep, szenzáció és semmiképpen sem a mindennapok hordaléka. Nem véletlen, hogy a barokk és korunk nem szerepel az egyébként példátlanul terjedelmes munkában. A barokk zenéje furcsa módon korunk könnyűzenéjéhez hasonlít abban, hogy az utcai nép, a templomok hallgatósága és az operák nézői hasonló zenei anyagot hallgattak.

Nosztalgia a múlt évszázadok művészi teljesítményei iránt. Felfedezni a ritkán hallható remekműveket. Tájékozódni a tengernyi hang- és képhordozó között. Ezek voltak Winkler Gábor professzor céljai.

Szinetár Miklós írja a könyv ajánlójában: „Van valami különleges, varázslatos tulajdonsága ennek a műfajnak, amit nehéz szóban megmagyarázni. Megérint az emberben valamit, ami legbelül van, és amit nem lehet néven nevezni. Mert ez a műfaj egyszerre mutatvány és gondolkodásra szabított feladvány, szinte cirkuszi attrakció, ami a sportaréna hangulatával párosul, de ugyanakkor a legintimebb megszólalás is, ami mindenkiből kihoz valami személyest, valami ősi emléket, valami szóban nehezen leírható lelki folyama-

**Ez a műfaj
egyszerre
mutatvány
és a legintimebb
megszólalás is.**

tot. És ezért jelennek meg újabb és újabb könyvek a műfajról – mint például ez a meghökkentő mű. Igen, meghökkentő, mert az információk ilyen bősége ritkán árasztotta el az olvasót. Itt olyan sok adatot, érdekességet, körülményt, személyt, színházat ismerünk meg, amire eddig talán nem volt példa az operáról szóló ismertető könyvek tömegében. Olyan ember írta, aki a műfaj szerelmese, aki ezt a szerelmet egyesítette a szorgalmas kutatással és személyes reflexióival, így hozva közelebb olvasóihoz szeretete tárgyát.”

A könyv megírását hosszú gyűjtési időszak előzte meg: a hangfelvételek sokaságát, köztük ritka operalemezeket szerzett meg, amelyekből hihetetlenül gazdag operafelvételek-gyűjtemény jött létre. A legtöbb gyűjtő azonban megáll ezen a ponton, és saját élvezetén kívül másra nem is törekszik.

Winkler Gábor öt-hat éven át tanulmányozta az irodalmat és a hangfelvételeket, és a bemutatótól a részletes tartalom keresztül az ízlése szerint a legjobb hang- és képfelvételekig állította össze szisztematikusan az operák adatait. A ten-

gernyi anyagból tudományos alapos-sággal feldolgozott alkotást hozott létre.

Az egyes művek átdolgozásait a sikerek-bukások történetét saját korukban helyezi el. A szerző nem tagadja konzervativizmusát: könyve nem a művek modern interpretálásáról vagy az aktualizált előadásokról szól.

A könyv egyben zenetörténeti munka is: szívesen foglalkozik a zenei műfajokkal és az énekesi hangfajokkal. Felmerülhet a kérdés: megteheti ezt egy nem hivatásos zenész? Winkler Gábor zenei ismeretei azonban imponálóak, a vokális műfaj nagy-nagy szeretetével társulnak, s e mű minden kétséget kizáróan professzionálisnak tekinthető. A könyv lényegében valamennyi zeneszerető emberhez szól, legyen az szakember vagy az operára egyszerűen rácsodálkozó zenehallgató.

A könyv az opera történetének rövid áttekintésével kezdődik, majd igen fontos fejezetet következik: „Hogyan használjuk a könyvet?” Ez a négy sűrűn írt oldal a szerző koncepcióját ismerteti, tisztázva a rendszerezés alapfogalmait, legfontosabb ismérveit. A hanghordozók korában a zene befogadása is megváltozott. Módunk van számtalanszor meghallgatni egy ne-

künk tetsző áriát, dallamot, és anélkül, hogy akár egyszer is megtekintettük volna, szinte kívülről ismerhetjük a zeneművet. Mennyire más ez, mint a korabeli bemutatók! Akkoriban egyetlen alkalommal eldőlt egy mű sorsa, és még a remekművek egy része is a továbbiakban esetleg sokáig parlagon hevert.

A hang- és képdokumentáció ma a fénykórát éli, és ez hihetetlenül fellendíti az opera iránti érdeklődést. Egy katalógusban egy-egy operáról 20–40-féle hanglemez, 3–10-féle video- és DVD-felvétel is fellelhető. Jól látja a szerző, hogy e zenehallgatási forma nem rontja le, hanem inkább fokozza az élő előadás iránti kíváncsiságot.

A négy kötetten át ragyogóan illusztrált operatörténet vonul; kiváló gondolat volt a Magyar Állami Operaház emlékgyűjteményeinek, díszlet- és jelmeztárának és az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményének felhasználása mindehhez.

Az operák ismertetésének rendszere azonos: kezdődik a zeneszerző életével, a szövegírók és az irodalmi előzményekkel, majd bemutatja a legfontosabb adatokat és a részletes cselekményt. Ezt követően életrajzi vagy zenei érdekességek és a népszerű zenei részletek, áriák külön felsorolása (az operaslágerek) következnek. A hanghordozók közül a szerző a számára legérdekesebbeket ismerteti,

végül a felvételek ajánlása is megtörténik: rajongóknak, minden operabarátnak – elsősorban gyűjtőknek –, megszállottaknak. A szerző elárulja saját kedvenceit is – nem várható el, hogy valaki ugyanolyan hőfokon szeresse Bellinit, mint Wagnert vagy Richard Strausst –, s ez még embe-ribbé varázsolja az összeállítást.

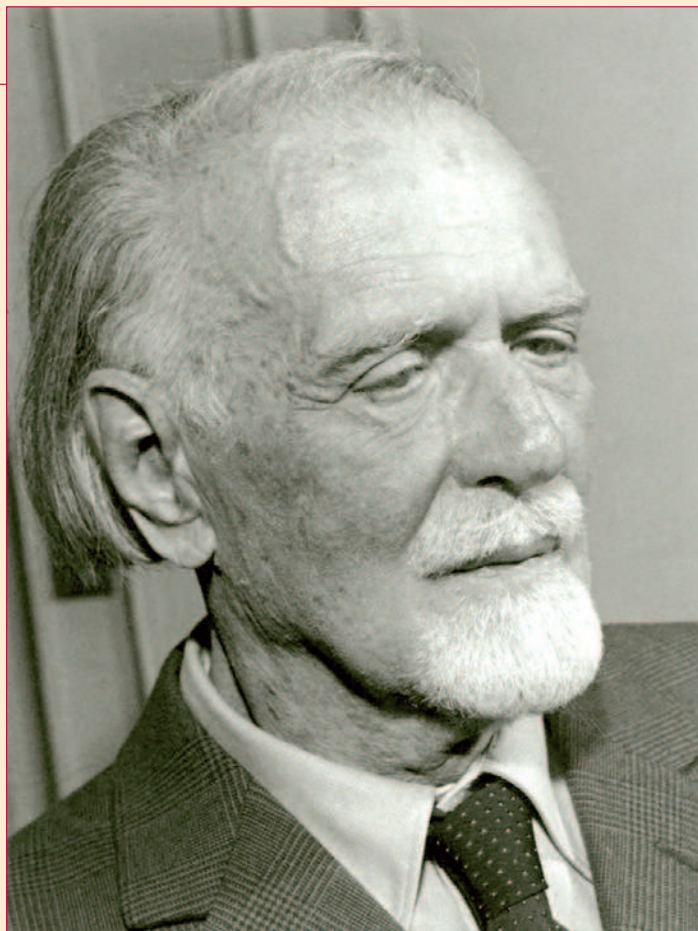
Donizetti életművének bemutatása olyan ritkaságokkal, amelyeket még a szakma sem ismer, a könyv egyik legszebb, legalaposabb része. Nem titok, hogy Winkler Gábor zenei rajongásának fő tárgyával találkozunk. Biztosra vehető, hogy a szerző következő könyve egy Donizetti-monográfia lesz.

A felfedezőútnak nincs vége... Kapcsolódjanak be önök is, nem fogják megbánni!

dr. Székely György

A tengernyi anyagból tudományos alapossággal feldolgozott alkotás jött létre.

LAM-HÍR

A ZENE ÜNNEPE

2007-ben Kodály Zoltán születésének 125. és halálának 40. évfordulójára emlékezünk. A Területi Művelődési Intézmények Egyesülete Fővárosi Művelődési Háza a programsorozat keretében amatőr művészeti pályázatot hirdet fogyatékkal élők – sérültek, szellemi fogyatékosok, siket, vak és gyengénlátók, kerekesszékesek, fiatal felnőttek és egészséges gyermekek, fiatal felnőttek számára.

Pályázni lehet rajzzal, képzőművészeti alkotással, saját verssel és novellával, mesemondással, színpadi jelenet előadásával vagy énekes-zenes produkcióval, amelyek témája: a zene.

Jelentkezni lehet írásban, a név, rövid életrajz és elérhetőség megadásával legkésőbb 2007. június 15-ig, a következő címen: 1119 Budapest, Fehérvári út 47.

A legjobb pályaműveket díjazták és kiállítják, a színpadi produkciókat pedig az ünnepélyes díjátadáson a Fővárosi Művelődési Házban, 2007. szeptember 2-án, vasárnap 10 órakor mutatják be.